

Dahlström Gyula.

1834—1907.

Irta A. Aigner Lajos.

A magyar lepkészetet nagy veszteség érte. Elhunyt Dahlström Gyula, aki 34 évig fáradhatatlan buzgalommal kutatta Eperjes környékének lepke-faunáját és aki ez alatt a hosszú idő alatt bokros érdemeket szerzett a magyar lepke-fauna körül.

Dahlström Gyula svéd eredetű volt s egyik Svédországból ide szakadt mérnök őse építette a sóvári sógyárat. 1834-ben született Varannón, ahol atyja gyógyszerész volt s ahol a 6 osztályú collegiumot is végezte 1849-ig, amidőn a hazánkba

betörő oroszok elől Miskolcra ment, itt a kereskedelmi pályára lépett s öt évig időzött e városban mint tanoncz és segéd. 1854-ben besorozták a vasas németekhez és csak 7 év múlva bocsátották el őrmesteri minőségben. Erre Eperjesen telepedett meg s 1867-ig mint árva-gondnok működött. Ekkor pénztárnokká választották meg az eperjesi takarékpénztárba, mely intézetnél teljes 40 évig működött. 1907. április havában nyugalomba vonult.

A lepkék iránt már ifjú korában vonzódott, de csak 1872-ben kezdte szabad idejében a lepkék rendszeres gyűjtését s azóta szószerint éjjel-nappal folytatta a gyűjtést, mert hazánkban ő volt az első egyike azoknak, kik a csalétekkel való éjjeli fogást következetesen űzték. A gyűjtésben segédkeztek neki fogadott emberek, kiket lehetőleg kitanított a lepke- és hernyó gyűjtésre, úgy, hogy önállóan is vadásztak s a zsákmányt megfelelő díjazás fejében beszolgáltatták és elhozták a nagyban űzött hernyó-tenyésztéshez szükséges növényeket is. Nyugdíjaztatása után egész idejét a lepkegyűjtésre fordította és halálát is ilyen alkalmalmmal lelte: meghalt, mint hős a csataterén. 1907. augusztus 13-án ugyanis kirándult kedvelt gyűjtőhelyére, a sóvári hegyek közé, melyeket azonban távolságuk miatt évek óta fel nem keresett s az akkor uralkodó nagy hőségben, kiűn a szabad ég alatt, lepkézés közben, szívszélhűdés hirtelen véget vetett tevékeny életének.

Dahlström felülemelkedett az egyszerű gyűjtők sokaságán. Mindenkor azon volt ugyan, hogy nagy mennyiségben gyűjtött és tenyésztett fölös és eltérő példányait kézpénzen értékesítse, de e mellett tartott rendszeres gyűjteményt is, melyben első sorban helyezte el a legszebb és legérdekesebb példányokat és melyet csere útján is tetemesen gyarapított. Gyűjteményét 1902-ben eladta és abból számos lepke került a Magyar Nemzeti Múzeum tulajdonába. Ezután már csak eladásra gyűjtött. Mily gazdag volt gyűjteménye érdekes példányokban, arról tanuskodik az a közlemény is, melyben a Magyar Nemzeti Múzeum birtokában levő lepke eltéréseket leírtam.¹⁾

Irodalmi téren is működött. Megfigyeléseit közölte a „Rovartani Lapokban“ és az „Insekten-Börse“ című lipcsei lapban s az előbbiben összeállította Eperjes vidékeinek lepke faunáját is.

¹⁾ Annales Musei Nationalis Hungarici. IV. kötet 1906. : kivonata a Rovartani Lap. XIV. kötetében 1907.

Közleményei a következők :

Hermaphrodita pillangó (<i>Smerinthus Populi</i>). Rov. Lap. III. köt.		
Adatok Sáros vármegye lepke-faunájához	„	IV. „
A lepkék aberrációiról	„	VI. „
Eperjesi lepke-fajváltozatok	„	VI. „
Variáló lepkék Eperjes vidékéről	„	VII. „
Eltérő lepkék	„	VII. „
Ada'ok a magyar lepke-faunához	„	VII. „
Adalék Magyarország lepke faunájához	„	VII. „
Eperjes környékének nappali lepkéi	„	VII. „
Eperjes környékének zúgó lepkéi	„	VII. „
Eperjes környékének szövő lepkéi	„	VIII. „
Eperjes környékének Noctuidái	„	VIII. „
Eperjes környékének araszoló pilléi	„	VIII. „
A bogáncspille vándorlása	„	XI. „
Lepke-hiány	„	XI. „
A Papilio Podalirius hernyója	„	XIII. „

Ezen közlemények egy része megjelent németül is a fentemlített lapban. Bizonyosságát szolgáltatják ezek annak, hogy Dahlström éles megfigyelő tehetséggel bírt, hogy a birtokába került példányokat alaposan megvizsgálta és hogy a termőhelyeket és dátumokat pontosan feljegyezte. Ennek köszönhető, hogy számos fajnak és fajváltozatnak magyar honosságát ő állapította meg elsőnek. Nevét egyetlenegy lepkealak sem viseli, mert mindig tiltakozott az ellen, hogy valamely alakot az ő nevééről nevezzenek el.

A németországi múzeumokról.

Irta Schmidt Antal.¹⁾

Tanulmányutamnak kettős ezélja volt: egyrészt, hogy a különböző külföldi múzeumok és magánosok nagyobb szabású állattani gyűjteményeit megtekintsem és áttanulmányozzam, más-

¹⁾ Schmidt Antal segédőr jelentése a Németországban tett tanulmányútjáról: Jelentés a M. N. Múzeum 1906. évi állapotáról. Budapest, 1907. 183—190. l.